PROCEDIMENT I ETAPES PER A LA REALITZACIÓ D'EXPEDIENTS PER FALTES GREUS O MOLT GREUS

(Decret 39/2008, Llei 39/2015, de l'1 d'octubre, Llei 40/2015, de l'1 d'octubre i Llei 2/2006, Disposició Transitòria 11.El Títol II Capítol II i el Títol III.

Tot el Títol VI i els articles 78 i 79)

FASE	ACTUACIÓ	RESPONSABLE	TERMINIS	OBSERVACIONS
01	* Caldrà arreplegar en les Normes de Convivència i en el RRI l'obligació de comunicar a la Direcció del Centre totes aquelles conductes contràries a les normes de convivència o que siguen greument perjudicials per a la convivència en el centre.	Tots els membres de la comunitat escolar	* Convé que siga immediatament de produir-se l'incident * Les conductes no sancionades prescriuen a la finalització del curs acadèmic	* Es important que el reglament de règim interior o les normes de convivència recullen procediments formals perquè els tutors tinguen coneixement de les situacions que afecten els seus alumnes. * Convé que la comunicació siga per escrit i arxivat per a ulteriors comprovacions i per si cal traslladar l'expedient a una altra instància. * No obstant això, sembla prudent acceptar que la direcció, rebuda una comunicació, puga iniciar d'ofici la recaptació de la informació. * La denúncia manca de valor vinculant de cara a la iniciació del procediment sancionador, perquè no és un acte d'iniciació, sinó d'excitació de la potestat administrativa d'iniciació (Sentència del Tribunal Suprem de 26 de febrer de 1990). Els denunciants no tenen la condició d'interessats i, per tant, no poden obligar a tramitar l'expedient, ni a recórrer la resolució que per aquesta qüestió s'adopte. * Cal advertir la possibilitat d'iniciar procediment per ordre superior (art.58 Llei 39/2015) * Per al compliment de l'article 38, caldrà que la Direcció del centre formalitze la delegació per a l'aplicació de les mesures educatives correctores.
02	* Recaptació de la informació que es considere convenient i presa de decisions (art. 45 Decret 39/2008)	Direcció del centre		* Convé que la recaptació siga per escrit o, en tot cas, que en la substanciació de la no incoació se sintetitze la informació recaptada. * Cal que, abans de fer l'acord d'obertura, es revisen aquells elements que després poden entrebancar que l'expedient dure més d'un més i caduque, com per exemple adreça familiar, procediments de notificació, etc. * A més, en el procés de recaptació de la informació, caldrà respectar-se la proporcionalitat de les actuacions de les actuacions prèvies al fi perseguit i no podran adoptar-se mesures cautelars durant el temps que duren les actuacions prèvies a l'acord d'incoació d'expedient.

FASE	ACTUACIÓ	RESPONSABLE	TERMINIS	OBSERVACIONS
03	* El RRI del centre deu arbitrar una fórmula que permeta donar compliment a les disposicions de la LOE, tot i que el Decret 39/2008, resolga tota comunicació a través de la Comissió de Convivència * Si la Direcció decideix la no incoació d'expedient per a aplicar sancions, també ho déu comunicar al Consell Escolar i al Claustre, mitjançant un procediment estadístic. * El Consell escolar d'acord amb l'art. 127.f. de la Llei 2/2006 i el Claustre de Professors, d'acord amb l'art. 129.i. han de conéixer la resolució de conflictes disciplinaris i la imposició de sancions i vetllar perquè s'atinguen a la normativa vigent. Per tant la resolució, d'obertura, la resolució sancionadora, de sobreseïment i d'abstenció o recusació hauran de ser comunicades als dos òrgans.	Direcció del Centre		* Cal realitzar la resolució de no incoació amb la descripció dels fets, fonaments pels quals s'ha pres la decisió i resolució final. * Convé arreplegar en el reglament del centre , davant el costum de Consells Escolars i Claustres de Professors molt espaiats, la manera com el director farà la tramesa de la resolució de no incoació, i totes les altres que pel seu interès calga comunicar a aquests òrgans. * No cal comunicar per escrit al membre de la comunitat que ha denunciat el director la conducta presumptament tipificada com a falta la resolució de no incoar expedient sancionador. Per la Sentència del Tribunal Suprem de 26 de febrer de 1990 el denunciant manca de vinculació amb l'expedient i no se li pot aplicar la condició d'interessat, ni pot recórrer la decisió que s'adopte.
04	* Si la Direcció, recaptada la informació, veu que els fets poden constituir una conducta greument perjudicial per a la convivència en el centre, instruirà l'expedient amb un acord amb el següent contingut: * Nom i cognoms de l'alumne * Els fets que se li imputen, és a dir, la descripció succinta dels fets * La data en què tingueren lloc els fets (No és preceptiu, però no està de més hora i lloc, perquè si hi ha fets similars continuats, permet analitzar les circumstàncies) * *L'article i l'apartat del Decret 39/2008 que es considera infringit*[1] * Nomenament d'instructor * Nomenament de secretari si escau * Les mesures cautelars oïda la Comissió de Convivència, sense perjuí de les que puguen adoptar-se durant el procediment * Notificació a l'alumne o als seus representants legals que si no fan al·legacions en el termini màxim de deu 10 dies sobre el contingut de l'acord d'incoació de l'expedient, la iniciació podrà ser considerada proposta de resolució quan contingua un pronunciament precís sobre la responsabilitat imputada. * El Decret 39/2008 no adverteix de la possibilitat de recusar el nomenament de l'instructor o secretari davant la Direcció, per l'alumne o els seus representants legals. Però no es pot descartar la possibilitat que persones versades en lleis puguen fer-lo invocant l'article 24.1 de la Llei 40//2015. *Tanmateix pot passar amb les mesures cautelars, que foren protestades per aparèixer en l'acord d'instrucció, si bé el Decret 39/2008 ho contempla. Podria passar que una vegada iniciada la instrucció calga emetre noves mesures. Si és així caldrà que l'instructor ho propose i que la Direcció ho acorde.	Direcció del Centre	Dins del termini màxim de dos dies hàbils del coneixement dels fets.	* *Només pot jutjar-se un fet per cada expedient* * Com l'article 45 del Decret 39/2008 demana que el nomenament de l'instructor es produesca en l'acord d'instrucció de l'expedient, i l'abstenció no interromp el procediment, convé que la Direcció del Centre s'assegure, a més de la imparcialitat del candidat, que les circumstàncies enumerades en l'article 23 i 24 de la Llei 40/2015 no siguen motiu d'abstenció ni de recusació. * No convindria que el professorat tutor7a, ni el professorat denunciant, ni l'afectat, ni el psicopedagog siguen designats instructors de l'expedient. Fóra bo que el cap d'estudis tampoc fóra instructor perquè pren moltes decisions que poden haver afectat l'alumne per aplicació analògica de l'art. 23.2.d de la Llei 30/2015 * Els fets que s'imputen deuen descriure's en la seua literalitat però d'una manera succinta, per a després passar a tipificar-los d'acord amb els apartats de l'article 42 del Decret 39/2008. *** Principi de tipicitat**. (art. 27 de la Llei 40/2015) Es considera infracció qualsevol vulneració prevista per la norma com a tal infracció. Aleshores, tant l'apartat del "fets que s'imputen" com el de "l'article i apartat del Decret 39/2008 que es considera infringit", deuen respectar-se literalment. En primer lloc, descrivint succintament el fet i, en segon lloc, encabint-lo dins de les infraccions descrites en el mateix Decret. És a dir dins dels apartats de l'article 42. **Principi de presumpció d'innocència.** Cal utilitzar les expressions necessàries per a mantenir al llarg de l'expedient la presumpció d'innocència, especialment per a la imputació dels fets com per a establir la relació entre aquest i l'article i apartat tipificat.

1 No apareix explícitament al Decret però és una garantia imprescindible.

FASE	ACTUACIÓ	RESPONSABLE	TERMINIS	OBSERVACIONS
05	* Trasllat de l'acord de manera feacent a instructor, secretari, i a l'alumne o representants legals quan es menor d'edat. (art. 45.5 Decret 39/2008)	Direcció del Centre	Immediatament. (A partir de la data següent a la recepció per l'alumne de l'acord es compta el mes de durada de l'expedient. Atenció a les vacances que no interrompen el còmput del termini d'un mes) Article 47.1 del Decret 39/2008.	* És important conèixer els articles 40, 42,44 i 43 de la Llei 39/2015 Cal advertir que els terminis establerts en els articles citats no són aplicables als expedients sancionadors pel fet que la caducitat es produeix al mes d'haver-se iniciat l'expedient. * L'expressió "fefaent" demana que es puguen aportar proves de la comunicació als interessats, per tal de no invalidar el procediment si no és favorable a alguna de les parts. La data de recepció i la signatura amb l'expressió "n'he rebut la còpia", o altres similars són imprescindibles. En les notificacions fetes al centre és important la presència de testimonis per si l'interessat o els seus representants es neguen a la recepció. * Si l'interessat o el seu representant rebutja la notificació, es fa constar en l'expedient, especificant les circumstàncies de l'intent de notificació i es considera efectuat el tràmit . * Convé en l'acte de lliurament de l'acord a l'alumne que s'il·lustre sobre la possibilitat de recusar l'instructor de l'expedient sancionador * Els terminis es comptaran sempre a partir de l'endemà del dia en què tinga lloc la notificació. (Art 40.2 de la Llei 39/2015)
06	* Possible abstenció d'instructor de l'expedient i secretari, motivats per les circumstàncies assenyalades en l'article 23 de la Llei 40/2015	Instructor i/o secretari de l'expedient disciplinari	Immediatament	* Encara que no se cita en el Decret 39/2008, convé garantir des de la perspectiva de l'instructor la possibilitat de renúncia per les circumstàncies que refereix l'article 40.2 de la Llei 39/2015 i que poden ser motius de recusació per l'expedientat.
07	* Resolució de la possible abstenció d'instructor o secretari	Direcció del Centre	Immediatament	* La Direcció del Centre resoldrà el que corresponga. (art. 23 de la Llei 40/2015)

FASE	ACTUACIÓ	RESPONSABLE	TERMINIS	OBSERVACIONS
08	* Possible proposta de mesures provisionals o cautelars (art. 49 Decret 39/2008) * Les mesures cautelars tindran en compte que les mesures educatives correctores i les mesures educatives disciplinàries s'imposaran de manera proporcionada amb la falta comesa, amb finalitat cautelar i educativa si així fora necessari per a garantir el normal desenrotllament de les activitats del centre i també hauran de tindre en compte les circumstàncies familiars i socials de l'alumnat a l'hora de decidir la incoació de l'expedient, practicar-ne la instrucció i graduar la sanció corresponent. (Veure article 30 del Decret 39/2008). *** Responsabilitat per l'execució d'una sanció que no ha adquirit fermesa:** 1) Els titulars de les unitats administratives i el personal al servei de l'Administració pública, que tinguera al seu càrrec la resolució d'assumptes, seran responsables directes de la seua tramitació i remouran els obstacles que dificulten o retarden l'exercici dels drets legítims, i faran el que calga per a eliminar tota anormalitat en la tramitació de l'expedient, perquè els interessats podran sol·licitar eixa responsabilitat a l'Administració Pública. (art. 20, 22 Llei 39/2015) 2) Article 76..2 de la Llei 39/2015: "En tot moment podran els interessats al·legar els defectes de tramitació i, en especial, els que suposen paralització, infracció en els terminis preceptivament assenyalats o l'omissió de tràmits que puguen ser esmenats abans de la resolució definitiva de l'assumpte. Aquestes al·legacions podran donar lloc, si hi hagués raons per això, a l'exigència de la corresponent responsabilitat disciplinària."	Direcció a iniciativa pròpia o a proposta de Instructor de l'expedient, i oïda la Comissió de Convivència	Poden establir-se en l'acord d'incoació o en qualsevol moment de la instrucció	* Cal llegir bé l'article 49 i atendre's a les instruccions sobre la modalitat i durada de les mesures . També cal respectar el paper assignat a la Comissió de Convivència del Consell escolar del centre * Cal que l'instructor revise el decret i els tipus de faltes i sancions perquè la seua proposta no ultrapasse mai la que puga proposar-se després amb caràcter definitiu. * No es podran dictar mesures cautelars que puguen causar perjudicis irreparables als interessats, o que impliquen violació de drets emparats per les lleis (art. 56 de la Llei 39/2015). *** Principi de proporcionalitat** o de "prohibició de l'excés" (art. 29 de la Llei 40/2015). Cal complir sempre aquest principi en l'exercici de la potestat sancionadora, en les sancions definitives, en els actes d'investigació, en l'adopció de mesures cautelars i en la seua execució. * L'adequació entre la gravetat del fet constitutiu d'infracció i la sanció aplicada deurà considerar els següent criteris de graduació: 1) La intencionalitat o reiteració. 2) La naturalesa dels perjudicis causats. 3) La reincidència de més d'una infracció del mateix tipus en el curs. * La proporcionalitat ha de guardar-se en els actes d'investigació, en l'adopció de mesures cautelars i en l'execució de les mesures. * En abstracte, els termes de comparació d'una mesura concreta per a saber si infringeix o no el principi de proporcionalitat són, d'una banda, el contingut i finalitat de la mesura i, d'altra, la restricció dels drets individuals del subjecte al qual s'aplica la mesura. * El Decret 39/2008 estableix a l'article 30 les circumstàncies atenuants i agreujants que han de valorar-se per a la imposició d'una sanció i que també cal considerar en l'adopció i execució de mesures cautelars. * De la submissió al principi de proporcionalitat es deriven les següents conseqüències: 1) La mesura ha de ser necessària. 2) Ha de ser idònia per a la consecució dels fins previstos, de tal manera que la discordança entre els efectes de la mesura i l'assegurament de la decisió final significarà falta de proporcionalitat. 3) Ha de observar-se la regla entre la seua entitat i la magnitud del resultat a aconseguir amb ella. 4) Ha d'estar perfectament motivada.

FASE	ACTUACIÓ	RESPONSABLE	TERMINIS	OBSERVACIONS
09 a	* Possible adopció de mesures cautelars i comunicació d'aquestes a l'interessat amb un procediment de notificació efectiu. * La Direcció ha de tenir en compte el **Principi de proporcionalitat**, descrit i argumentat en la fase anterior. Altres consideracions a tenir en compte són: * **Principi: *Fumus boni iuris,*** aparença de bon dret. Procedirà adoptar una mesura provisional si els elements fonamentals que la Direcció considera en la resolució tenen aparença de solidesa. És suficient l'aparença, no l'existència. Si al final no s'imposara una sanció, no haurà resultat infundada o il·licita la resolució cautelar. * **Principi: *Periculum in mora***, cal aplicar-lo quan siga necessària per a assegurar l'eficàcia de la resolució final. *** Principi d'homogeneitat**. La mesura cautelar ha d'assemblar-se a les mesures que puguen adoptar-se per a portar a la pràctica la decisió final sancionadora. L'absolució o la imposició d'una sanció menor a la mesura provisional complida no hauria de generar responsabilitat. Perquè s'origine responsabilitat per l'aplicació de mesures cautelars cal que: 1) la mesura haja estat imposada de manera injusta 2) haja originat perjudicis * En aquest cas ens trobem davant d'una responsabilitat que ha d'exigir-se a l'Administració, i no a la Direcció, independentment que aquesta li exigisca després responsabilitats d'altra índole.	Direcció del Centre		* És aplicable tot el que s'ha dit en la fase 08 "Possible proposta de mesures cautelars". * Encara que el Decret 39/2008 no diu res sobre la comunicació de les mesures cautelars als alumnes o als seus tutors, convé fer-ho mitjançant una comunicació o resolució i amb data de recepció. Deuria adoptar-se una fórmula estadística o resum que permetera complir cumplir amb els articles 127.f i 129.i de la Llei 2/2006, LOE. * Pot existir discrepància entre la Instrucció i la Direcció. Com és la Direcció la responsable, convé que justifique la discrepància en la resolució i en la comunicació al Consell Escolar i al Claustre. * Convé arreplegar en reglament, davant el costum de Consells Escolars i Claustres molt espaiats, la manera com la Direcció farà arribar les mesures. *** Principi *Non bis in idem***. Un mateix fet no pot tindre dues sancions, una de penal i una d'administrativa si es troba identitat de subjecte, fet i fonament. Però un fet escolar pot ser sancionat per dos ordenaments, atenent que no existeix identitat de fonament, perquè el bé jurídic protegit és diferent. La mateixa conducta pot infringir, a la vegada, l'ordenament intern que garanteix la potestat disciplinària i l'ordenament general que protegeix el sistema penal. * No obstant, si els fets imputats per via administrativa foren constitutius de delicte, i s'iniciara un procediment judicial per aquests, caldria aturar el procediment administratiu en el moment d'imposar la sanció, fins que hi haja sentència judicial ferma.
10	* Possible recusació de l'instructor de l'expedient davant el director del centre. (Arts. 23 i 24, Llei 40/2015) Tot i que no apareix la figura de la recusació en el Decret 39/2008, cal preveure aquesta possibilitat i, d'acord amb la Llei 40/2015, la recusació se presenta davant el superior jeràrquic del recusat. (Arts. 23 i 24 Llei 40/2015)	Alumne o representants legals.	No s'especifica termini, pero se suposa dins d eles 10 dies a les quals es refereix l'article 45.5 del Decret 39/2008	* La recusació es farà per escrit, indicant les causes en les quals se funda (art. 24 de la Llei 40/2015) * Cal advertir que la recusació interromp el procediment (art.74 de la Llei 39/2015). (Arts. 23 i 24 Llei 40/2015).
11	* Recollida d'informació per la Direcció del Centre per a comprovar les proves al·legades en la recusació i resoldre amb la ratificació o substitució de l'instructor de l'expedient, a la vista dels articles (Arts. 23 i 24 Llei 40/2015)	Direcció del Centre	Immediatament	* La resolució de la Direcció, cal que incorpore, no importa quin siga el sentit, la indicació que pot al·legar la recusació en la hipòtesi d'una reclamació contra la resolució que pose fi a l'expedient disciplinari (Art. 24 Llei 40/2015)

FASE	ACTUACIÓ	RESPONSABLE	TERMINIS	OBSERVACIONS
12	* Presa de declaració a l'alumne davant pares o tutors si és menor d'edat. L'alumne podrà assistir amb un assessor per a defensar els seus interessos (art. 53.1.g Llei 39/2015) * Possible pràctica de les actuacions que considere pertinents i sol·licitud d'informes. (Art. 46 del Decret 39/2008 i art. 79, Llei 39/2015) Els informes són facultatius i no vinculants (art. 80, Llei 39/2015). * Presa de declaració a altres testimonis. * Elaboració d'un plec de càrrecs que traslladarà a l'alumne o als seus representants legals de manera fefaent. (art. 79 Llei 39/2015) * En el supòsit de proposta de sobreseïment, l'elevarà a la Direcció del Centre perquè resolga. (Vegeu fase 15.) (art. 132.f de la Llei 2/2006, LOE i 46.2 del Decret 39/2008, (de forma implícita)) * Altres garanties procedimentals d'ordre processal que cal tenir en compte per a no causar indefensió: (Si s'obviara alguna d'elles, les sancions adoptades serien nul·les de ple dret) * **Dret a la defensa**. Inclou dret a formular al·legacions i el dret a no autoinculpar-se. Són causa de nul·litat impedir l'al·legació al plec de càrrecs o la manifestació de la defensa en la declaració de l'alumne. El silenci o la declaració forçada no tenen valor probatori. Sempre que s'hagen practicat altres proves amb resultats incriminatoris, la sanció serà procedent independentment que l'alumne haja col·laborat o no amb la seua declaració. *** Dret a la prova**. L'alumne pot proposar els mitjans oportuns per a la seua defensa. L'instructor té la facultat discrecional d'acceptar-la o no. El seu criteri ha de basar-se en la convicció de la necessitat o no per a alterar la resolució final a favor de l'alumne, o si els fets imputats han estat acreditats amb caràcter previ al moment de la sol·licitud. L'Administració assoleix la càrrega de la prova dels fets imputats a l'alumne. La denegació de la prova haurà de ser justificada per tal d'evitar que es considere que la denegació ha causat indefensió a l'alumne. (Arts. 77 i 78, Llei 39/2015.) * **Dret a la presumpció d'innocència**. L'expedient ha de tenir una activitat probatòria, practicada amb garanties i determinant d'una infracció tipificada legalment.	Instructor de l'expedient	10 dies hàbils des del nomenament com a instructor de l'expedient	* Cal que les declaracions siguen per escrit i que respecten el procediment de llegir a l'alumne allò que s'ha escrit perquè mostre el seu acord i ho signe. Cal que estiguen presents els pares o representants legals. Si no ho volen signar cal fer una diligència per part de l'instructor advertint que el document, una vegada transcrita la declaració, ha estat presentat a la signatura i no s'ha volgut signar. * La sol·licitud d'informes al professor o tutor i al servei psicopedagògic, si pertoca, cal fer-la per escrit. Els informes aniran signats. * El trasllat del plec de càrrecs haurà de fer-se amb un procediment que assegure la recepció per l'interessat i la data en què ho ha fet. . * Cal que al final del plec s'advertisca a l'alumne que pot fer les al·legacions en el termini de cinc dies.
13	* L'alumne o els seus representants formalitzen les al·legacions al plec de càrrecs, amb un plec de descàrrecs. Si bé en l'article 45 es parla d'al·legacions, i en el 46 d'audiència prèvia (art. 45.5 i 46.2, Decret 39/2008)	Alumne o representants legals.	10 dies hàbils des de la notificació de l'obertura de l'expedient i 10 des de la proposta de resolució	* Convé que a l'alumne, o als seus representants, se'ls done a conèixer la importància que té en la resolució final la consideració de les circumstàncies atenuants i agreujants, per la qual cosa en les al·legacions caldria insistir a més d'altres consideracions, en la manifestació de les atenuants i en l'explicació o eliminació de les circumstàncies agreujants.

FASE	ACTUACIÓ	RESPONSABLE	TERMINIS	OBSERVACIONS
14	* Possibles investigacions complementàries, si de l'escrit d'al·legacions se'n deduïra la necessitat. (art. 46, Decret 39/2008)	Instructor de l'expedient	L'únic termini és el de les 10 dies per a la realització de la proposta de resolució (Art. 46.1 Decret 39/2008) Per tant, en la hipòtesi d'investigacions complementàries, caldrà fer-les immediatament	* Recollir amb declaracions signades allò que s'estime de major interès per a substanciar l'expedient. * Si aparegueren nous fets, o l'instructor tinguera evidències que exculparen l'alumne imputat o a altres alumnes, caldria fer proposta de resolució amb sobreseïment. * Si aparegueren nous fets que l'inculparen a ell o a altres, caldria valorar si hi ha temps per a fer-li un nou plec de càrrecs o denunciar els fets a la Direcció del Centre perquè acordara l'obertura d'un altre expedient a l'alumne imputat o a altres.
15	* Elevació de la proposta de Resolució a la Direcció amb els següents elements: a) nom i cognoms de l'alumne i els fets que se li imputen, amb la data en què tingueren lloc els fets b) La tipificació que es pot atribuir a aquests fets, segons el que preveu l'article 42 del Decret 39/2008 c) La valoració de la responsabilitat de l'alumne o alumna que especifique, si és procedent, les circumstàncies que poden agreujar o atenuar la situació (Veure article 30 del Decret 39/2008) d) La mesura educativa disciplinària aplicable entre les previstes en l'article 43 del Decret 39/2008 e) La competència de la Direcció del centre per a resoldre. * A més, en la documentació dirigida a la direcció és convenient afegir tota la documentació generada, especialment: * Acord de la Direcció del Centre pel qual s'inicia l'expedient. * Mesures prudents adoptades en el seu cas. * Recusació, si n'hi ha, i la corresponent resolució de ratificació o substitució. * Notificació del plec de càrrecs (amb explicitació de les garanties de recepció * Al·legacions dels interessats * Informe dels professors o del tutor i del servei psicopedagògic. * El document serà signat per l'instructor de l'expedient i el secretari, si escau.	Instructor de l'expedient		* A l'hora de fer la proposta de resolució, l'instructor de l'expedient haurà de tenir en compte tot el Títol III, Capítol III, del Decret 39/2008. * Els fets que s'imputen han de descriure's en la seua literalitat però d'una manera succinta, per a després passar a tipificar-se d'acord amb els apartats de l'article 42 del Decret 39/2008. * Respecte a l'article i apartat de la norma que se considera infringit, cal advertit que en el procés d'investigació haja variat la qualificació inicial que apareixia en l'acord d'obertura de l'expedient. Si és així cal argumentar en els considerants que calga les raons per les quals es canvia la imputació. * El recull de documents té la pretensió de concentrar tota la informació perquè la Direcció puga tindre tots els elements de judici per a la presa de decisions i perquè es puga arxivar tota junta, d'acord amb procediment administratiu. En la hipòtesi de reclamacions o recursos la informació escrita és determinant per a mantindre la resolució de la Direcció del Centre. * Els atenuants i agreujants cal recollir-los literalment per a deixar palent que no és una fórmula retòrica, i encabir-los després en els apartats corresponents de l'article 30.2 i 30.3 del Decret 39/2008. * En la proposta de resolució no es podran acceptar fets diferents als determinats en el procediment, particularment en el plec de càrrecs, perquè l'inculpat no s'ha pogut pronunciar respecte a altres fets, ni ha pogut proposar cap prova. Per tant el plec de càrrecs acota l'àmbit dels fets provats en la resolució sancionadora. * Si l'instructor considerara l'existència d'altres fets susceptibles de sanció desprès d'haver realitzat la proposta de resolució, el que correspondria seria posar-lo en coneixement de la Direcció del Centre i obrir un altre expedient per als fets nous.

FASE	ACTUACIÓ	RESPONSABLE	TERMINIS	OBSERVACIONS
16	* Estudi de la proposta de resolució per la Direcció del Centre * Requeriment, si procedeix, de l'instructor, professor o tutor, de l'alumne o dels seus representants legals, per tal de prendre la decisió. * Dictat de la Resolució, que haurà d'estar motivada, amb els següents elements: a) el nom i cognoms de l'alumne, els fets que se li imputen i la data en què tingueren lloc els fets. b) les circumstàncies agreujants i atenuants si pertoca c) Els fonaments jurídics en què es basa la correcció imposada, amb l'apartat de l'article 42 que es considera infringit d) El contingut de la sanció i la data d'efecte d'aquesta, així com l'apartat de l'article 43 del Decret 39/2008 que la tipifica. També les activitats imposades per a no interrompre el procés de formació * Dates dels efectes de la sanció * Dret que assisteix la persona interessada per a demanar la revisió pel Consell Escolar del Centre en el termini màxim de cinc dies, o reclamació a la Direcció Territorial d'Educació, en el termini de quinze dies hàbils a partir de la data de recepció de la comunicació, d'acord amb l'article 43.3.b. quan es tracta d'una mesura educativa disciplinària de canvi de centre.	Elaborada i signada per la Direcció del Centre d'acord amb l'art. 132.f de la Llei 2/2006, LOE, i art. 47 del Decret 39/2008	* Immediatament	* Cal tenir en compte les observacions de la fase 15 * La resolució manté les mateixes especificacions tècniques que les aconsellades en l'apartat anterior per a la proposta de resolució, pel que fa a descripció dels fets, circumstàncies atenuants i agreujants, etc. * La decisió correspon a la Direcció. Per això pot revisar la informació. La responsabilitat també és de la Direcció, per tant no signa com a Presidència del Consell escolar, sinó com a Direcció del Centre. * En la revisió de la documentació i en la revisió de la proposta de resolució pot haver-hi contradicció entre la Instrucció de l'expedient i la Direcció del Centre. Si és així la resolució de la Direcció haurà de ser doblement motivada. D'una banda per a afirmar allò en què coincideix amb la proposta de resolució i, d'altra, per allò que el separa. * Cal recordar que només es disposa d'un més a partir de l'endemà de la recepció de la notificació d'obertura de l'expedient (art. 45.1, Decret 3972008) * La falta de resolució expressa en el termini fixat, quan l'Administració exerceix la potestat sancionadora, produeix caducitat i, en conseqüència, no se podrà castigar per eixe expedient. (Art 25 Llei 39/2015) * En el supòsit que el procediment s'haja paralitzat per causa imputable a l'interessat, s'interromprà el còmput del termini per a resoldre i modificar la resolució, cosa que caldrà fer constar . (Art 25 Llei 39/2015). * La caducitat no produeix la prescripció dels fets (art. 48, Decret 39/2008 i art. 95, Llei 39/2015) i, per tant, cal dictar una resolució de caducitat de l'expedient que continga: 1) la referència completa al fet, 2) fonaments de dret (òrgan competent per a resoldre, referència a la superació del termini establert per l'article 47.1 del Decret 39/2008 i de l'article 25 Llei 39/2015) i 3) part dispositiva, declaració de caducitat i recursos que procedeixen contra la resolució. * Si l'expedient caduca, d'acord amb l'article 95 de la Llei 39/2015, és perfectament possible que després de l'acord de caducitat i arxiu de l'expedient, s'emeta un acord d'iniciació d'un altre expedient sancionador pels mateixos fets i al mateix subjecte, si no ha prescrit la infracció, que, d'acord amb l'article 48 del Decret 39/2008 és de tres mesos comptadors a partir de la seua comissió.

FASE	ACTUACIÓ	RESPONSABLE	TERMINIS	OBSERVACIONS
17	* Comunicació fefaent a l'interessat, * Trasllat de l'acord a l'instructor i, si escau, al tutor o comunicar-li els fets atesa la seua funció de mitjancer entre els seus alumnes i el professorat i l'equip directiu. (art. 43.3.a del Decret 39/2008) * Al Consell Escolar de Centre, i al Claustre de Professors d'acord amb els articles 127.f i 129.i de la Llei 2/2006, pot comunicar se amb un procediment estadístic de registre (art. 39 del Decret 39/2008) útil per al control intern i extern dels dos procediments disciplinaris * La comunicació a la Direcció Territorial d'Educació (art. 43.3.b i 47.3 del Decret 39/2008) caldrà fer-la immediatament per a l'aplicació de la mesura educativa disciplinària de canvi de centre.	Direcció del Centre	Immediatament	* Cal advertir que, encara que s'admeten 10 dies a partir de la resolució per a comunicar-la (Llei 39/2015, art. 40) convé lliurar-la immediatament, atenent a la filosofia que inspira el Decret 39/2008, que intenta abreujar tot el que pot el procediment.

Acció de retorn en el supòsit que l'Administració haja hagut d'indemnitzar l'interessat si la Direcció ha incorregut en engany, culpa o negligència greu	**La responsabilitat penal i civil derivada del delicte**	**La responsabilitat disciplinària del professorat**
* El sancionat tindrà dret a ser indemnitzat pel funcionament normal o anormal de l'Administració si l'adopció de les mesures cautelars o l'execució de la sanció ha causat en els seus béns i drets un dany efectiu, avaluable econòmicament i individualitzat que no tinga el deure jurídic de suportar (art. 106.2 de la Constitució espanyola i 32 i ss. de la Llei 40/2015). * No obstant això, no significa que el seu personal, Direcció i professors, estiguen exonerats, ja que l'article 36 de la Llei 40/2015 diu que l'Administració exigirà d'ofici la responsabilitat en què hagueren incorregut prèvia aplicació del que s'estableix en l'article 21 del Reial Decret 429/1993, de 26 de març, pel qual s'aprova el reglament dels procediments de les administracions públiques en matèria de responsabilitat patrimonial. * En l'exigència de la dita responsabilitat es ponderen, segons l'article 145.2 paràgraf 2n, entre altres, els següents criteris: El resultat del dany produït, l'existència o no d'intencionalitat, la responsabilitat del personal al servei de les Administracions públiques i la seua relació amb el resultat del dany produït.	L'article 37 de la Llei 40/2015 remet, respecte a la responsabilitat penal i civil derivada del delicte, a la legislació corresponent. Atès que la responsabilitat penal és una responsabilitat personal, és exigible directament al director si la seua conducta en adoptar la resolució és constitutiva de delicte o falta.	* Si la conducta del professorat es corresponguera en alguna de les infraccions que estableixen els articles 6, 7 i 8 del Real Decret 33/86, de 10 de gener, pel que s'aprova el Reglament del Règim Disciplinari dels Funcionaris de l'Administració de l'Estat, com seria l'adopció d'acords manifestament il·legals que causen perjudici greu a l'Administració o als ciutadans (art 6.d); l'abús d'autoritat en l'exercici del càrrec (art. 7.b); l'emissió d'informes i l'adopció d'acords manifestament il·legals que causen perjudici a l'Administració o als ciutadans i no constituesquen falta molt greu (art. 7.h); la falta de rendiment que afecte el normal funcionament dels serveis i no constituesca falta molt greu (art. 7.i), o negligència en l'exercici de les seues funcions (art. 8.d), o l'incompliment del deures i obligacions del funcionari, sempre que no hagen de ser qualificats com a falta molt greu o greu (art. 8.e). * A títol d'exemple cal assenyalar que el Tribunal Superior d'Andalusia en la Sentència de 2 de juliol de 2001 es va pronunciar per exigir responsabilitat funcionarial pel retard en la resolució d'un expedient disciplinari a l'excedir el termini màxim de resolució marcat. També en la Sentència de 31 d'octubre de 2001 va tipificar com abús d'autoritat (falta greu) l'expulsió d'alumnes de les classes per un professor sense seguir el procediment legalment establert